

S Z A R V A S

T A R S A D A L M I é s S Z É P I R O D A L M I L A P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagytemető utca 519 szám.	Megjelenik helenként kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: Egész évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr Negyed évre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.	Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel Egyes számok kaphatók: Lővenfeld Soma és Kalmár Dániel kereskedésében.

Sápezky Zs. könyvnyomda

Képviselői közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete f. hó 5-én, mint azt mult számunkban jeleztük, közgyűlést tartott.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után némely jelentékeletlenebb ügy megbeszélése után az italmérési adó 1893—1895 évi kezelésére vonatkozó tervezet, olvastatott fel melyet itt egész terjedelmében közlünk.

Tisztelt képviselőtestület. Folyó évi 233 számú határozatával alólirottak küldetvén arra, hogy a fogyasztási és italmérési adók kezelésére az 1893—1895 évekre terjedőleg tervet készítsünk, van szerencsénk tehát ez érdembeni javaslatunkat a következőkben jóváhagyás alá terjeszteni. 1. Tájékoztató előre bocsátatik, hogy a nmlgu mkir. pénzügyminiszterum 1892 évi 51,026 számú körrendelete szerint a fogyasztási (hectó után 3 frt 35 kr. és italmérési (hectó után 3 frt) adó a bornál egyesítetett, s így jövőre, »boritaladó« ezimén egy hectoliter után 6 frt 35 kr. fog szedetni.

(bormustért pedig szüret alatt hat hét alatt hectoként 4 frt 76 kr.) 2. A hivatolt ministeri rendeletnél fogva a bortermelő azon kedvezményben részesül, hogy a terméséből annyit tart meg saját, házi fogyasztására amennyit akar, csak hogy ezt a bor mennyiséget mindig Szeptember 20-áig okvetlenül bejelenteni tartozik a következő bortermésre vonatkozólag. Ezen, saját használatra fentartott, ugynevezett kedvezményes bor mennyiség után hectoliterenként a termelő csak 3 frt 35 krt fizet (must után pedig 2 frt 52 krt) ha azonban akár, ezen kedvezményes akár egyéb borát eladja, ez esetben hectoliterenként 6 frt 35 kr. italadó fizetendő egyébként különbség nélkül minden boreladás esetről-esetre szigorú büntetés terhe alatt előzetesen bejelentendő a fogyasztási hivatalnál. 3. A boritaladó némi biztosításul megengedbetik, hogy a szőlő birtokosok az 1893. 1894. 1895. évek tartamára szőlő területeiket megválthassák a volt fogyasztási 3 frt 35 kr. adótól, és pedig négy-

szög ölenként számított 1¼ krral, mivégből a szőlő birtokosok önkényes beiratkozása a község házánál történik és mindenesetre befejezendő az 1893 év Ápril. 1-ső napjáig, ezen határidőn túl a beiratkozás elnem fogadtatván. E beiratkozás kötelező mind a három jelzett évre még az esetben is, ha időközben a birtokos változnék. 4. Ujszőlőkre nézve a megváltásrai beiratkozás időközben is elfogadtatik, de mindenkor Május 1-ig. 5. A boritaladó szedés rendszerint a három éves szőlőknél veszi kezdetét, ha azonban fiatalabb szőlő is termést hoz, ez is adózás alá esik s a birtokos által büntetés terhe alatt bejelentendő. 6. A phyloxera időközbeni pusztítása, vagy bármely más indok folytán kiirtott szőlő területek hatósági felmérés után az adóztatás alól felmentetnek, de csak az esetben, ha a szőlőnek kiirtása évenként május hóban bejelentelik a fogyasztási hivatalnál. 7. Azon szőlőtulajdonos, ki szőlőföldje után fizeti az ugynevezett fogyasztási 3 frt 35 kr. adót, szük-

T Á R C Z A.

Kaktusz Jeremiás vagyona.

Vig beszély.

Kaktusz Jeremiásról, a csemernyei borbélyról az egész szolgabírói járás, később pedig az egész vármegye suttozta, hogy nagy vagyonu ember, utóbb meg már a felvidék, tehát az országnak a fele ismerte a nevet, mint valami rendkívül pénzes nabobot, sőt akadt az alföldön is ember, a ki mikor Bagi uramról, a parasztról mesés vagyonáról hallott beszélni, felkiáltott klesnylőleg:

— Mi az a Bagi? Mikor én egyszer gabona-vasárra mentem a galszécsi országos sokadalomra, lát láttam ott egy borbélyt, Kaktusz Jeremiást, a kiről azt mondták: akkora vagyona van, hogy még a sárosmegyei főispán is francziául köszön neki.

— Csak azon nem tudott a világ eligazodni, hogy mi módon szerezte Kaktusz Jeremiás az ő disznó nagy vagyont. Az okoskodók, a csemernyei gymnasium száma-

tanára elnöklete alatt, már kommissiót is küldtek ki, hogy vesse ki a kommissió: vajon lehetséges-e egy borbélynak huszonöt évi működés után annyit felre tenni, a mennyire a fáma beesülte a Kaktusz vagyont? Mert ha lehet, hát akkor ők mind borbély mesterségre adják a fiokat.

A kommissió összehült s a komposzeszorok költségen egy hónapig minden este ülésezett ebben a tárgyban. Kiszámították, hogy huszonöt esztendő leforgása alatt, három szőke évet is számítva, összesen 9 ezer 128 napot adott az Isten: ha Kaktusz uramnak minden nap akadt átlagosan véve 30 hajnyírása, ugyan annyi borotválása, két-két érvágása, köppölyözése és foghuzása, minden héten pedig 4 hajfodrozása 10 tyukszem-operálása, hat az a hajnyírást és borotválkozást á 10 kr, az érvágást és köppölyözést á 50 kr, a foghuzás á 1 frt, a tyukszemvágást á 20 kr, a hajfodrozást megint á 50 krral számítva, huszonöt év alatt kerek szám: 96 ezer 480 frta rug; hozzá esaptak még ehhez orvosi tanácsokért kaphatott 3520 frtot: összeszedhetett tehát Kaktusz Jeremiás 25 éveknél alatta összesen 100.000 frtot, de többet semmi szín alatt nem. Hát ez az a mesés gazdagság?

Mely alapos vizsgálat után szinte fitymálni kezdték a borbély gazdagságát.

— Hiszen voltaképen nem is látszik meg Kaktusz Jeremiáson, hogy olyan nagyon gazdag ember lenne.

— Persze hogy nem; csak hát nagyítják a híret azok, a kik kölcsön kértek tőle s látták a nagy halom pénzben turkálui, aztán a százasokat mind czreseknek nézték.

— Igem ám — veté ellen egy Kaktusz-párti, — de hát a kamat semmi? Mennyi kamatot hajlhatott be az a nagy kapitális, kivált akkor, mikor még az uzoratorvény nem volt életbe léptetve? Számítsa ki ezt is professor ur.

Ebbe már nem vágott bele professor ur, mert egy családapa szólt közbe:

— Jó, jó! Kamatot is kapott bizonyos. De élnie is csak kellett? Hát miből élt huszonöt esztendeig feleségestől, leányostul? Miből temette el olyan pompásan a feleségét ezelőtt tizenöt esztendővel, hogy azóta se volt olyan cifra temetés itt? Miből nevelte a leányát kisaszonynak?

Már-már elejtették a kamatok fontosságát, de a patikáros felvilágosította a

termés vagy elemi csapás (p. o. jégkár) esetén jogositva lesz szőlőjének minden teljes 100 []-öle után tényleges bortermésén felül egy-egy akót (56 liter) saját szükségletére a 3 frt 35 kr. fogyasztási adótól mentesen behozni de aként, hogy a tényleg termett és behozott akók együttes száma nem haladhatja meg a szőlőknek 100—100 [] öllel számított területét. A 3 frt italadó azonban hektoliterként a behozott bor után is fizetendő. A szük vagy csapásos bortermés eredménye szüretkor, a borbehozatal pedig esetenként mielőtt a bor levétetnék a járműről — bejelentendő a fogyasztási hivatalnál, a bejelentés elmulasztása ez utóbbi esetről mint csempészet büntetetik. 8. A szőlővel nem bíró lakosoknak a boritaladóra nézve kedvezmény nem nyújtatik, mivel az italadók üzlete a város javára immár oly tőkével rendelkezik, mely a beállható hiány fedezetére elegendő, s így a netáni bukás esetén községi adó kirovás esete kizártnak vételik. 9. A szőlőtulajdonosok saját termésű borukból a fennálló törvényhez képest 56 literrel (egy akó) kisebb mennyiségbe nem adhatnak el, az eladás pedig esetről esetre bejelentendő. 10. Azon borkészletet, melyek az 1892 év végén a szőlő után fizetőknél fennmaradnak — ha a fizetés tényleg megtörtént — már megadóztaknak fognak tekinteni, ellenben II. a bérlet illetve megváltás szüntével vagyis az 1895 év végén netán fennmaradó borkészletek

különbség nélkül, meg nem adóztatknak fognak vétetni, következésképp az új bérlet jogositva lesz azok után borítal adót szedni. Kelt Szarvason 1892 évi november 15-én. Tepliczki János, bíró s. k. Gaál János, bírós. k. Melis Pál, esküdt s. k. Pól Dani, főjegyző s. k. Kis Mihály, s. k. Pól Gábor s. k.

Dr. Havivár Gyula. Tisztában akar azal jönni, hogy vajjon a 6 frt 35 kr a szüretkor bejelentett mustra is értendő? mert ha igen, ugy ezt világosan ki kell tenni.

Elnök. A tervezetben oda iratjuk majd világosan.

Kollár János. Megvallom, hogy első felolvasásra nem világosítottam fel mindenről és azt hiszem így vagyunk többben is. Hát aki az általános szüret után fog szüretelni, jön-e arra büntetés? Nagyon óvatosoknak kell lennünk, mert az ilyen fianciális törvényeknek hosszú körmük van, melyekkel megmarkolnak (Derülség) bennünket és azután fizetnünk kell.

A közönség nem fogja ezt megérteni.

Pól Dani. Dehogyan nem!

Kollár János. Könnyű a főjegyző úrnak megérteni a ki folyton ebben buvárkodik! Én indítványozom, hogy a tervezet, kinyomattassék és a szőlőtulajdonosok közt kiosztassék. (Helyeslés.) A tervezett több ezer példányban kinyomtatni határozatott. Ezután az orvosok látogatási díjaira került a sor.

Pól Dani. Az orvosok látogatási díjairól szóló tárgy a mult közgyűlésről elhalasztatott a mostanira, hogy a képviselő urak bővebb tájékozást szerezhessenek maguknak az ügy állásáról. Annyit mondhatok, hogy addig míg a régi tarifa fennáll letelepedő új orvosokra nem számíthatunk.

Dr. Fuksz Ede. Tisztelt képviselőtestület! A közegészségügyi bizottságnak az orvosok díjaira vonatkozó javaslata immár

harmadszor kerül tárgyalás alá, a mi azt bizonyítja, hogy a képviselő urak egyrésze nincs tisztába a helyzettel s ez az oka annak, hogy egy 4-ik orvosi állás rendszerezése is indítványoztatott. Bátorokodom a tisztelt képviselő urakat a körülményekről felvilágosítani. Az 1876 évi XIV. törvényezikk szerint kötelesek a községek orvost tartani. Ha kisebb a község, akkor több más községgel egyesülve körorvost tart, ha pedig nagyobb, ugy egy maga tart fel a szükséghez képest orvosokat. Ugyanaza törvény megszabja az orvos kötelességeit is, a mi bizony nem csekély dolog. A piac, a mézárások, a vágóhid, üzletek, vendéglők, kávéházak vizsgálása mind az orvos kötelessége. Tartozik az orvos az iskolákat a szemésés köthártyalob tekintetéből meglátogatni, minden egyes gyermeknek a szemét megvizsgálni, s ha gyanus esetet fedez fel, a vizsgálatot azonnal a gyermek egész családjára kiterjeszti. A cseledekönyvek kiállítása előtt az orvos megvizsgálja a feleket arra nézve, hogy be vannak-e oltva, s nem szenvednek-e trachomában? A katonaságtól évenként küldenek haza kezelés végett szemésés köthártyalobban levő egyéneket, jelenleg is vagy 14 van emiatt itthon.

Az orvos feladata azután a halottvizsgálat, a boncolások és végre a szegényeknek, kikért a gyógyszereket a város fizeti, ingyen gyógykezelése. E kötelességeinket mi hiven teljesítjük is. De sehol a környéken az orvosok nem részesülnek oly alacsony díjazásban mint nálunk. Az új orvosok letelepedését csak is a díjak felemelése által érhetjük el. Hogy pedig orvosokra szükség van s azt láthatuk az influenza járvánnyal mely országunk lakosainak 48 százalékját támadta meg az elmúlt évben. Az intelligencia, a kereskedő és iparos osztály mind háziorvost tart és fizet rangjának és állásának megfelelő kisebb-nagyobb összeget neki. Hiszen hogy mást ne

társaságot, hogy hiszen a mi a megélést illeti, hát az nem sokba kerül Kaktuszék-nak, mert Jeremiás ur csupa spórolási hajlamból vegetáriánus életet folytatott és folytat; már pedig neki — a patikáriusnak — egy lova — a mely hát szintén füevő vegetáriánus kosztot van, — évenként átlag 150 frtjába kerül, tehát egy lo-átlagot kétszer véve — mivel Kaktuszné már régebben nem él semmilyen kosztal — kerülhetett a Kaktusz Jeremiás és leánya kosztja évenként 300 frtba; no; ennél mindenesetre több kamatot hajtott a 100,000 forint.

Ebben aztán mekállapodtak.

De megnyugodtak is a kedélyek vidékszerzte, hogy hiszen mégse valami óriási gazdag az a Kaktusz Jeremiás. Megnyugodott a patikáros is, a kit nemesak hogy Virágos Theobaldnak hívtak s már ezen a jusson is feltűnt, hanem fiatal és csinos is volt, nem kerülvén neki semmibe sem a legfinomabb tiszaujlaki bajuszpedrő sem az illatszer és pasztilla. Virágos Theobald ur igen szellemes embernek tartotta magát: minduntalan élezelt Kaktusz Jeremiásra, a ki mindenapos vendég volt a patikában, Kaktusz Jeremiás pedig igen

szeretetreméltó embernek tartotta magát és soha semmi gorombaságot meg nem apprehendált, — mely viszony teljes jogot adott Kaktusz Jeremiásnak arra, hogy olykor így szólhasson

— Gyógyszerész ur valljuk be hogy mi egészen összeillünk egymáshoz valók vagyunk.

Persze, hogy ráhagyta Virágos Theobald

II.

Kaktusz leányát Izabellának hívták.

Szép név. Körülbelül meg felel egy 100,000 forintos hozománynak, kivált ha a vezeték nevet is ugy irják hozzá, mint azt Kaktusz Jeremiás irogatni kezdé, t. i. tudósosan, diakosan, ugy hogy: *Cactus*.

A szamarát pedig «Csinos»-nak nevezte, mely jószágot azért említünk itt fel mert azt Kaktusz ur család-tagnak tekintette és nagy kedvence volt, de különösen azért, mert később nagy szükségünk lesz rá, »ő» fogja megoldani a esomót, mint hogy arra szerző nem vállalkozhatik.

Ezek előrebocsátása után rontsunk be ajtóstól a mese középebe.

Kaktusz Jeremiás egyszer a többi közt így szolt Virágos Theobaldhoz:

— Kedves gyógyszerész ur! Mi már évek óta vizitelgetünk egymásnak, de mindig csak a műtermekben: borotvalkozni és haját fodroztatni jár hozzám én meg csupán csak mulatság kedvéért önlöz. Azon évődöm: miért ne tehetnénk meg egymásnál egészen szolemnis látogatásokat is? Én mindjárt ki is sütöttem a módját hogyan kellene ezt a szokást megkezdeni legyen szerencsém ma ebédre.

Theobald abban hagyta a csilingelést a mozsarával s nagyott nézett a nagy fősvény hírében álló borbélyra. Homlokán az összerántott redő azt kérdezte:

Valjon mit akar ez a borbély?

Aztán lassan szétszaladt a redő a Theobald homlokán.

— Ahán! sejtem, sejtem. Nem volnék rossz nőnek; de ő se volna rossz apósnak. Százezer forint nem bolondság.

Aztán fenhargon folytatta:

— Latja, Kaktusz ur, erre már én is igen sokszor gondoltam. Hancin tetszik tudni: lévén a fiatalabb ember, nem tehettem meg az ajánlatot. Nagyon örülök hogy batyámmak ez a dolog eszébe jutott. Köszönöm a meghívást: ott leszek.

(Folyt. köv.)

említek méltóságos Bolza Géza gróf, ki minden ülésen jelen szokott lenni, most azonban amint látom, éppen nincs itt, többet fizet nekem mint házi orvosának, mint önök itt mindnyájan az orvosoknak. Nincs az a néptanító aki házi orvost ne tartana s ne fizetne neki évi díjjal, 15--20 forintot, de viszont *nincsen olyan parasztagazda, ki házi orvosának csak 20 forintot fizetne.* Még egy orvos alkalmaztatása annyit jelentene, mint azon osztálynak megterhelése, amely anélkül is eleget áldoz a közegészségügy érdekében, és hogy csak a parasztagazdáknak ne kelljen fizetni többet. Kívánhatja-e azt egy parasztagazda, hogy az orvos 10 krajczárért kigyógyítsa a hidegleléstől és 1 frtéit a tüdőgyuladástól. Van egy belügyministeri rendelet, tisztelt képviselőtestület, a mely nyíltan kifejezi, hogy az orvosok díjainak a gazdagabbakkal szemben való megállapítása nem tartozik a képviselőtestület jogkörébe.

És kérem én felhívom az egész várost tanuul arra, hogy pereltünk-e be mi orvosok valakit azért, hogy a díjat nem fizette meg, pedig tetemes követeléseink vannak egyeseknél hátrálékban? Ha még egy községi orvost választunk az a község kasszáját fogja terhelni így pedig, a díjak felemelésével az egyesek, és éppen az az osztály fog terheltetni, a mely legkevésbé költ az orvosra. Mi figyelemmel leszünk arra, hogy kitől követelhetjük a magasabb és kitől a csekélyebb díjat. Kollegáim részéről is felvagyok hatalmazva ennek kijelentésére. Ha négy községi orvos lesz alkalmazva így ide új orvos letelepedni nem fog.

Nekem az a nézetem, hogy nem kell a községi terhek által a szegényebbeket sújtani, hanem inkább a vagyonosabbak fizessenek valamivel többet. (Eljenzés.)

Klenk József. 20-ról emeljük fel 40-re, 40-ről 80-ra? És vajjon ezen díjért többet fognak az orvosok tenni. Annak a szegény népnek jobb volt a régi állapot.

Dr. Fuksz Ede. Hisz azokra vonatkozólag megmaradnak a régi díjak.

Klenk József. Hát ha olyan nagy leküek lesznek az orvosok úgy a 40 helyett 20-at fizetnek, de hát aki ezt sem tudja megfizetni?

Dr. Fuksz Ede. Az nem fizet semmit sem! E tekintetben méltányosan fogunk eljárni, minek kijelentésére a többi orvosurak által is felhatalmaztattam.

Klenk József. Én ez ügyet elnapolnám, miután ugyanis utoljára vagyunk itt és.....

Pól Dani. Nem utoljára!

Klenk József...... az új képviselőtestület jobban megfontolhatja ez ügyet.

Elnök. Az újképviselőtestület csak az újévben alakul meg, mi nem hagyjuk addig egy könnyen kitaszítani magunkat. (Derűtlenség.)

Klenk József. Hogy gazdáink nem tartanak házi orvost az elég sajnós.

Dr. Fuksz Ede. Ha az influenza járvány nem lett volna, az egész ügy szobasem került volna Tessedek azonban tudomásul venni, hogy a községi orvosok díjait a ministerium közelebb rendezni fogja mi nélkülünk is. (Közbeszólások: Nagyon helyes!) Én azt hiszem hogy önöknek nem lesz olyan nagyon helyes, hanem inkább rosszabb lesz, mint most.

Salacz Oszkár. Csudálkozom rajta, hogy

ez ügy itt már harmadizben tárgyalatik és csudálkozom főként Klenk ur felszólalásán, a ki mögött hosszú mult van, mely alatt e részben tapasztalatokat szerezhett volna magának, hogy mily fenakadás van az orvosok hiánya miatt járvány esetén s hogy járványos időben drága pénzért vagyunk kénytelenek járványorvosokat felfogadni. Itt van a kolera járvány, az idén megszűnt, de a tavasszal kitudja, hogy leszünk. És csak a vasúti desinficiálás elvégzése is mennyi munkát ad az orvosoknak ilyen esetben.

Fuksz orvos ur elmondta az indokokat, melyek szükségessé teszik a díjak felemelését. Arra nézve a mint Darabos ur megjegyvez, hogy lehet-e osztályozni a népet, feleletem az, hogy az előjáróság lesz ebben a döntő, de különben és még nem volt rá eset hogy orvosi díj miatt valakit bepereltek volna. Ahogy eddig megbíztunk bennük, úgy ezután is bizzunk meg. Hisz kérem a hordár több díjazást kap ha valahova víz valamit mint az orvos. E szegénytelen díjazás nem áll arányban azzal a fáradsággal és önfeláldozással, melyet javunkra tesznek. Minek terheljük az egész községet egy negyedik orvosi állás feállításával? Én a közegészségügyi bizottság javaslatát elfogadom (Eljenzés.)

Dr. Havár Gyula. Az előjáróság véleményét szeretné hallani, mert ez sokat nyomna a mérlegben. A legutolsó mesterember sem elégszik meg 10 krajczárral, ha a város végére kell mennie és az orvosoknak, kik sokszor önfeláldozással védenek és gyógyítanak bennünket a betegségek, emmit adjunk? Miután ez így van, s miután az előjáróság is remélhetőleg helyesli a felemelést szavazzuk azt meg (Eljenzés.)

Melis György. Tény az hogy az orvosi állás nagy hivatal, az ahhoz való tudomány megszerzése pénzbe kerül, de ne csak a jólétés, de a lelkiismeret is legyen szemünk előtt. Így nem lesz vége a fizetés emeléseknek. Nem szavazom meg, inkább több orvost választunk és ne gazdagítsunk egyeseket.

Dr. Fuksz Ede. Ennek Melis ur az lesz a következése, hogy nem fognak orvost kapni. A szegényebbekhez elfogunk menni, mert oda kötelességünk elmenni, de önhöz nem. Inkább 500 forintot fizetünk a község pénztárából, mint hogy egyeseket adóztassunk meg?

Dr. Havár Gyula. Én újabb terhet semmi esetben sem szavaznék meg.

Melis György. Három orvos jár három kocsin és megsem győzik, hát akkor talán 4 orvos 4 kocsin győzni fogja. Azt mondták itt, hogy ha új állást rendszerezünk azzal a szegényebbek lesznek sújtva, ez nem áll, mert községi adót is az fizet többet akinek több vagyona van. Én attól felek, hogy ha a díjat 40 kr-ra felemeljük, a betegeteket be sem fogják jelenteni, hogy ne kelleseu fizetni. És kérdés, ha a díjakat felemeljük fognak-e ide orvosok jönni, ha ezért jól állanak úgy nem bánom meg szavazom a felemelést. (Többhang. Jólalunk!)

Kollár János. Magunkról állítanánk ki szegénységi bizonyítványt, ha ez ügyet elhalasztanánk. Nem szólnék ha valami nagy összegről, amikor ilyen krajczáros dolgokról van szó!

Darabos György. Sajnálja azt a ministrert a ki az orvosok díjait rendezni fogja. Hát nekünk szegényeknek nem rendezi sorsunkat, csak az intelligenseknek? Szegény minister az aki csak egyik szolgájára gondol a másikra nem. (Felkiáltások szavazzunk, szavazzunk!) Elnök a szavazást elrendelvé az orvosi díjak felemeltetése elhatározatott.

Ezután egynémely megyei határozat tudomásul vétetvén az ülés véget ért.

Ráspoly.

HIREK.

— Hírek a megyéről. A várm. közigazgatóság f. hó 12-én rendes ülést, a törvényhatósági bizottság f. hó 14-én rendkívüli közgyűlést tart. A 14-én tartandó rendkívüli ülésen fog a vármegye határozni azon 500 frt hova fordítása felet, melyet Tallián főispán beiktalásakor a törv. hat. bizottság által meghatározandó jótékony célra felajánlott Tallián főispán annyira nem szándékozik megvénktől távoznia, hogy a mint hírlik. Gyulán, a megyeszékhelyén megának megfelelő házat szándékozik építtetni.

— A községi képviselő választás december hó 10-én a következő helyeken tartatik meg 1--308 házzámig a Dankó 309--56 a Szirátszky 596--835. a Rohoska féle iskolákban 836--1125 a városházán 1126--1392 a Benczur, 1392--1626 a Pásztor 1627--1870 a Braesok-féle iskolában. A választás reggel 9-órakor veszi kezdetét s felbeszakítás nélkül d. u. 4 ráig tart.

— A Casinói-estélyek rendezősége által felkérte annak kijelentése, hogy az estélyek az 50 kr. beléptidíjon kívül semmi költségbe nem kerülnek s azokon kiki tetszése szerint tánczolhat, kártyázhat cseveghet stb. Szóval ez estélyeknek nem lesz bali jellegük.

— Nyilvános számadás a dalárda által rendezett táncmulatság anyagi eredményéről 1. *Bevétel.* Tiszta bevétel 72.40 Felülfizetések 21.70. Bevétel összesen 94.10 2. *Kiadás* Összesen kiadás 83.79. Tiszta jövedelem th. 10.31. kr. *Felülfizettek.* Wéber József, 5 frt Áchim Ádám, 2. frt Medveczky József, 2. frt Benka Gyuláné, Ponyiczky Máté, 1 frt 20. Sárossy Soma, 1. frt Gyurik Pál, 1 frt Krajcsovicz Soma, 1 frt Svarecz Bertalan, 50. kr. Roszjarovicz János, 40 kr Sterbecz Gábor, 40 Sárkány Ferencz, 40 kr Berger Henrik 40 kr. Kutilik Endre, 20 kr Grosz Lambertné, 20 kr Dobos Adolf, 20 kr Melis György, 20 kr. Stein Béla, 20 kr. Kárpáti Jenő, 20 kr. Grósz Mór, 20 kr. N. N. 20 kr. Liska Gizella, 20 kr Sreiber Vilmos, 20 kr Glazner Adolf, 20 kr Pollák Béla, 20 kr Volf Gyula, 20 kr Csür Péter, 20 kr Baromfeind Béla, 20 kr Sreiber Lipót, 20 kr Tajber ber Gusztáv, 20 kr Boros Mihály, 20 kr Hernberg János, 20 kr Baginyi Pálné, 20 kr Csapó Soma, 20 kr, Beszenszky Kálmán 20 kr.

— Eltűnt Fűzesgyarmatról Kugler Jánosné született Homoki Zsuzsana. Személy leírása: 25 éves középtermetű, kékes szemű gesztenye szőke hajú, barna szemüdektű, fehér arcú. Öltözete fekete szoknya és derék, rövid szürke őszifejkendő fekete muff. A kivalamit tudna felőle a városházánál jelentse be.

— Az új mérlegek. A város által közelebb megrendelt mérlegek a napokban meg fognak érkezni. Az egyik százados marhamérleg, 3000 kilogram horderőre, fokozat és fűtősullal az egész horderőre egészen kovácsolt vas szerkezettel, az élek és kengyelek aczélból, 2 ajtós szekrényvel lépcsőzettel és aláforduló kerekkel ellátva. A másik egy raktármérleg 2000 kg horderőre fokozat és futósullal az egész horderőre tölgyfa szekrényben lévő kovácsolt vas szerkezettel és 4 kerékkel ellátva. Az egészértéke 575 forint.

Mértékhiitelesítés. A városi mértékhiitelesítő hivatal novemberi forgalma: Hitelesítetett 1 drb 2 literes 1 drb 1 literes 9 drb 1/2 literes fémmérték, 1 drb 51—100 literes 2 drb 101—200 literes 1 drb 201—300 literes hordó, 20 drb 1 literes 35 drb 1/2 literes és 35 drb kisebb száraz tárgyak vezetésére szolgáló fémmérték 2 egyenlő karú rudmérleg felső serpenyős mérleg 2. körtés mérleg 1 tizedes mérleg.

— **»Békésmegyei Lapok»** czimallat új lapot akarnak Gyulán indítani. A vállalat élén dr. Frankó László áll.

— **Csaba községe** 5 rendőri állomásra hirdet pályázatot. Feltételek: feddhetlen erkölcsi magaviselet s az hogy a pályázó kiszolgált katona, lehetőleg altiszt legyen csendőrök előben részesülnek. Fizetér 200 frt és egyenruha.

— **Állításkötelesek** Az 1893. évben sorozás alá jön városunkban az I-ső korosztályból 252. a II. lykorosztályból 172. III. korosztályból. 102. összesen 526 egyén. Teljesen ismeretlen 7 állításköteles,

— **Közlekedési akadályok.** A Budapest keleti pályaudvar, Püspök-Ladány és Békéscsaba közti vonaton az összes személy és áruforgalom bizonytalan időre be lett szüntetve.

— **A magyarosodás ügye** városunkban kedvező fordulatot vett. Hiszük, hogy most már e fontos ügyett szíven fogja viselni városunk minden lakója, miután a kezdeményezés e község legmagasabb állásu egyéniségétől eredt. E derék ember ugyanis elhatározta, hogy 1892. évi decz. hó 6 ától kezdve tiszonyban az éjeli órát magyar szenténe... e... ésével fogja jelezni.

— **Tisztelgés.** Az ö. t. e. működő tagjai nevében e y küldöttség isz'elge... f. hó 6-án Oláh Mikós tűzoltó parancsnok... év... pja... l... l.

— **Tűzjelzés.** Járásunk főszolgabírája elrendelte hogy Szarvas községe haladéktalanul intézkedjék arról, miszerint a tűzjelző torony s a rendőrség közötti villamos sodronnyal kölcsönösen összeköttessenek.

— **Halálozási statisztika.** Szarvason 1892 évi november hóban elhalt összesen 43 — egyén. A kóralakok a következők: Aszkór 1. Agykérlob 1. Szervi szivhaj 1. Májrak 1. Veszületett gyengeség 6. Aggkor 4. Bélhurut. 7. Tüdőlob 2. Tüdővizenyő 1. Göresök 1. Hagymáz 5. Gümőkör 1. Szélhűdés 2. Vizkor 1, Tüdőlégdag 3. Hártyástoroklob 1. Roncsolótöröklob 2. Gyomorrák 1. Tüdővész 2.

— **Belviz szabályozás.** A malomzugi és dőcsi pusztai főcsatorna ásatása f. hó 5-én megkezdődött a vasutól (Borgulya föld étől) a mezőtúri határig.

— **A Pákozdy-féle gyilkosság** tettese

Babos Sándor, f. hó 5-én Pancsován letartóztatott, hol beismerő vallomást tett a gyilkosságról. Nevezett a helybeli kir. járásbirósághoz fog átkisérletni.

— **Roncsolótöröklob.** Újabb megbetegülések: Sonkoly György (1539.) Pribelszky N. (1567.) Sztrehárszky Pál (1123.) Beteglétszám. 4.

— **Községi képviselő választás Öcsödön.** Öcsödön a községi képviselő választás f. hó 21-én lesz a következő vezetőkkel I. kerület Izbéky Bálint, helyettese Fejér Béla II. kerület Oláh Antal, helyettese Sós István III. kerület Molnár Mihály, helyettese Molnár Kálmán. IV. kerület. Blaskó Lajos, helyettese Mészáros Sándor.

— **Tűz Folyó** hó 4-én tűz eset volt városunkban özv. Bárány Miklósné 495 számú háza a lángok martalékává lett. A tűz támadt 6 1/4 órakor este, végződött 7 órakor A tűz a padlásra ütött ki, de a közvetlen ok nem volt kideríthető. Leégett a ház nádfedele, a padlásra elhelyezett szalma széna és kisebb értékű eszközök. A kár 676 forintra van becsülve s a biztosítási összeg 600 forint A tűznél kitüntették magukat Grabarits Iván mkir. postafőnök, a tűzoltók közül: Gyurik Pál, Misik István, Osztróluczki János.

— **Letelepedés.** Dr. Steiner Zsigmond okleveles orvos Orosházán letelepedett.

— **Csak vissza vissza!** A szarvasmezőtúri 7401 számú vonat folyó hó 7-én 9 órakor elindult Szarvasról, hogy egyórai döcsögéssel bevonuljon Mezőtúrra, de a sors könyvébe más volt beírva róla, amennyiben a legközelebbi szélmalomtól ellengőzzel kénytelen volt a nagy hó miatt a pályaudvarba visszatérni.

Közigazdaság.

Fonalnövények. Némely növények hancsai szösz és illetőleg fonalat szolgáltatván, melyből a fehéreműk s a háztartáshoz és gazdasághoz szükséges vásznak kötelek stb. készíttetnek, — innen azokat fonalnövényeknek nevezzük. Ide tartoznak a len és kender.

1) A len több válfajában ismeretes melyek közül a zárt magtökökakat termelik inkább. A hűvös és nedves éghajlatot, a mély, jóerőben levő és tiszta talajt kiválóan szereti. Legjobb trágyája a keverék trágya továbbá a vilsav, káli és konyhasó. Földjét őszi mély szántással s tavaszi porhanyitú művelettel kell elkészíteni; sőt vetés előtt — egyenlőbb felület nyerése végett, — meg is kell hengerezni. Vetni ápril elején kell, még pedig szórva boronával sekélyen eltakarni. A vetés mennél korábbi, annál biztosabb. Ha sűrűen vetjük finomabb ha ritkán, durvább szálakat ad, de magvai jobban kifejlenek. Szálértelve 150—170 liter kell belőle vetőmagul; magért vetve pedig elég 84 liter is holdanként. Gyomlálását nem szabad elmulasztani. A fonal-lent a magképzés előtt a maglent pedig a magtokok sárgulása s a magvak barnulása idején kell kinyúni, Ugyanakkor osztályozni kell a szálakat is hosszúság szerint és arra vigyázni, hogy azok meg ne törődjenek. A kinyútt lent vékony kékében megszáritjuk aztán kibugázzuk. A leszedett fejeket vagy bugákat még utóbb száritani kell, valamint a magot is. Azután a lent beáztatjuk tiszta, lágy s fölmelegedett vízbe, vagy gőzbe mesterségesen, hogy a hancsa leváljék. Az áztatást a száritás, törés, tilolás, gerebenezés és simítás követi, mignem a len szöszé lesz és a fonásra készen áll elő. Ez kicsiben a család majd mindenik tagjának segélye mellett kézilég, vagy nagyban gépek segélyével történhetik. — A len holdanként 14—20 métermázsa szösz vagyis tisztán 3—4 métermázsa fonalat adhat, mit a szalak finomsága szerint 70—90 frtra lehet értékelni mázsánként. A fonal mellett mellékesen lehet nyerni 2—3 hltert magot; a maglennél pedig 8—9 hlter. 1 hlter sulya 67—74 kilo.

— A tonmagból étkezés és festékkészítésre szent olajat ütnek: törkölye pedig jó takarmány.

Felelős szerkesztő: Mihálfi József
Laptulajdonosok:
Sápszky János és Mihálfi József.

TÜZELŐGZIKKEK.

jóval leszállított áron

Előrendű porosz Darabos és Koczka sz n, Kötünő Salgótarjáni közsén

legkitünőbb gaskoaksz

Ugyiszintén kitünő minőségű tűzifa méterölenként és felvágva pontos kiszolgálás mellett kapható.

SCHEINER JAKAB

piacztéri üzletében

SZARVASON.